

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Discere

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

lectio certa prodest, delectat. Qui, quo destinavit, pervenire vult, vnam sequatur viam, non per multas vagetur non ire istud, sed errare est. Sen. epist. 43.

Mutuo ista sunt: & homines dum docent, discunt: non est, quod gloria publicandi ingenii producat in medium, vt recitare istis velis, aut disputare. Si haberes isti populo idoneam mercedem, nemo est, qui intelligere te possit. Cui ergo, inquis, ista didici? non est quod timeas, ne operam perdidideris, si tibi didicisti. Seneca epist. 7.

Quid est stultius, quam quia diu non didiceris, non discere? omnibus aetatis homines schola admittit. Tandiu discendum est, quamdiu necitas. Si proverbio credis, quamdiu viuas, etiam seni discendum est. Epist. 76.

Mores primum, mox sapientiam discere, quae sine moribus male dicitur. ibid.

Debeni homines viaticum senectutis literarum eruditione parare, discendo, ne defecerint in sapientia animo: literas tanquam baculum infirmo corpori repertas esse: eundem finem esse discendi, qui & viuendi. In proverb. philosophorum.

§ APOPTHHEGMATA.

Solon, cum eius nepos ex fratre inter pocula carmen quoddam Sapphus cecinisset, delectatus est illa cantilena: & iussit adolescentem, vt eam se doceret. Cum autem quidam interrogasset, quam ob causam hoc desideraret: respondit: Vt postquam ipsam didicero, moriar. Vult autem ostendere, quam avidus disciplinae fuerit: vt qui mortui iam proximus, ab aliis doceri non erubuerit. Aelian. de var. hist.

Idem. Gloriarī solebat, se aliquid quotidie addiscerem; & senem fieri. Tanta enim homini sapientissimo inerat discendi cupiditas, vt senio iam grauat, non minus philosophiae incumberet, quam cum adolescens ac iuuenis fuisset. sciebat enim, haec studia magnum senectutis solacium esse. Cicero in Catone Maiore.

Antisthenes. Eius placita non digna sunt, quae commemorentur: dicebat, vt in quibusdam locis dicitur, id est, virtutem disci posse. Adversus eos, qui putant nasci cum homine, aut naturae affectus studio vinci non posse. Laert. lib. 5.

Zeno dicitur consuluisse oraculum, quo pacto posset vitam optime instituere, respondit vates, vt in quibusdam locis dicitur, id est, si concolor fieret mortuis. Ille sentiens, se vocari ad lectionem veterum, consulit sese ad philosophiam. Dicitur autem Zeno natura fuisse colore fusco. Studium ac victus parsimoniam maciem & pallorem conciliat homini. Laert. l. 7. c. 9.

Polemon. Idem Zeno, licet iam profecerat, tamen modestia gratia commebat ad Polemonem, apud quem in Dialectica exercebatur. Vnde Polemon solitus est dicere: Non me clam est Zeno, ut per posticum ireretur, surarique dogmata, quibus Phoenicum more indutus es. Norans, illum sursum discere gratis, quae alius esset venditurus. Laert. l. 7. cap. 21.

Diogenes. Athenas profectus, ad Antisthenem se contulit: a quo sepe repulsi (nullum enim discipulum recipiebat Antisthenes) non desistit tamen haerere: adeo, vt quum aliquando baculum intenteret Antisthenes, vltro baculo caput subiecerit, dicens: Cæde, si vis: at nullum inuenies baculum tam durum, quo me abs te abigas, dum aliquid dixeris. Insigne exemplum adamatae sapientiae. Laert. l. 6. c. 2. Aelian. l. 10. de varia historia.

Democritus atrodens cucumerem, sensit humorem esse mellei saporis, rogauit que famulam, vnde emisset? illa nominavit hortum. Surrexit Democritus: Et, due me, inquit, eo, ac locum indica. Demisit ante muliercula, quid sibi vellet? Vt, inquit, dulcedinis causam inueniam: inuenturus, si locum inspexero. Hic muliercula ridens: Quiesce, inquit, o bone. Nam ego imprudens cucumerem in melleam in ollam mellitam. At ille offensus. Molesta es, inquit, ego tamen in cucumibam, quera me que causam: quasi cucumeri peculiaris sit ac genuina dulcedo. Sic hoc exemplum studii indefatigabilis. Laert. lib. 9. c. 7.

Cleanthes Antigono discipulo roganti, cur foetidam operam praelaret hauriendo aquam e puteo, vnde per iocum pro Cleanthe dictus Phalaros, ita respondit, Num haurio tantum? an non & fodio, & rigo hortum, denique nihil non facio philosophiae causa? Alius negasset factum: Philosophus auxit, quod obiecebatur, gloriae sibi dicens, quod ille vertebat probro. Laertium libro 7. capite 2.

Metrocles dicebat, res alienas emi pecunia, vt domum vestem, & alia: disciplinas autem liberales emi tempore. Requirit enim diuturnum studium, & indefessam diligentiam. lib. 6. cap. 6.

Socrates. Ecin senectute citharam pulsanti, & aberranti, dixit quidam. Tunc adeo senex cithara ludis? respondit ille: At qui praestat sero, quam nunquam discere. Socrates serm. de assiduis etc.

Iscrates, apis, inquit, omnibus floribus infidet, a singulis, quod vile est, accipiens: ita doctrinae cupidus nihil non attingit, & vndique, quae sunt vitilia, colligit. Max. serm. 19.

Demosthenes, interrogatus: Quo pacto sibi oratoriam facultatem comparasset? Plus olei, inquit, quam vini mihi consumptum est. Srob. serm. 27.

Idem. Tanta diligentia versatus est in oratoria, vt ob causam magis se dolere dixerit, quam si quando lucana victus esset industria. Cicero libro quarto de quaestione.

Marcus Imp. Lucius, quum Romam venisset, obsequio imperatori Marco, percontatus est illum, qui iure, de quo cui Imperator: Honestum est & seni dicere: eo ad eum phum, vt discam, quae nondum scio. Hic Lucius Galbam manibus: O Iupiter, inquit, iam senex tabellam galbam more commeat in ludum, quum noster Alexander annos natus vita defunctus sit. Hic citius probatum Galbium & moderationem, quam Lucii libertatem. Plinius.

Salvius Iulianus, is tam eximia iuris cognitione principum amicitia clarus, solitus est dicere: Et si in sepulchro haberem, adhuc addicere vellem. Iulianus in sepulchro haberem, adhuc addicere vellem. Iulianus in sepulchro haberem, adhuc addicere vellem. Iulianus in sepulchro haberem, adhuc addicere vellem.

Alphonsus Rex, cum aliquando de iactura rerum sermo haberetur, persancte affirmasse dicitur: Malui vniones, margaritas suas, quae quidem essent in orbem rarum diffamantissimae, quam libros qualescunque. Pavorum. lib. 4. de rebus gestis Alphonsi.

§ SIMILITUDINES.

Iscratius. Vt videmus apem omnibus floribus vitibus, quod vile sit accipere: sic & doctrinae cupidus vitare, & vndique, quae sunt vitilia, colligere. apud Aelianum l. 10.

Plutarchus. Vasa ad accipiendum, quod infunditur, dant & inclinant sese: sic qui discit, debet accomodare quid effluat eorum, quae vultiter dicuntur in animo.

Vasorum malorum & putrum aures quibuslibet vitius, quam necessarius: ita quidam stultissimi discuntibus.

Prisquam affeuimus, multa nos offendunt, postea affluere sunt etiam iucunda: sic in litteris, in prima illa te dia toleranda sunt, donec viu fiant facilia. Moralibus.

Cibus inuicem stomacho, onus est, non cibis: vitium affluere sunt etiam iucunda: sic in litteris, in prima illa te dia toleranda sunt, donec viu fiant facilia. Moralibus.

Terra, quae gignit falem, nihil aliud gignit: sic in litteris, in caeteris ferè rebus non penide valent. Moralibus.

Vina valis infusa è taxo factis, mortifera sunt: ita quum eruditio, si incidit in hominem pestilentem, redditor noxia. Plinius.

Laetitia tota vires, & perpetua: ita doctrinae fanae neque marcescit. Plinius, lib. 15. c. 30.

Qui hircos sunt, grauius olent, cum se vagantur, ita foedior est nequitiae fama, si eam doctrinae cognis conspicimus, latiusque traducat in hominum animos.

Quum minorula quaedam res est, sed ingentibus anteponitur: sic homo pusillus, sed ingenio valens: philosophia seu virtus ostentatio est summum quaedam estimatum. Idem.

In ludo sphaera simul discunt & mittere & accipere: at in doctrina prius est bene accipere, quam mittere. Idem.

Qui salicem semen etiam matumatem abiecit, nihil gignit, verum etiam foetum sterilitatis est: ita hoc est, efficit, sic concipiant: sterimones istorum, qui quum verè sapiant, non solum ipsos non reddunt, etiam auditores suos inficiunt: & reddunt indoctos. Plinius c. 27.

Disciplina.

§ DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

DISCIPLINA: Graecè παιδαγωγία, & παιδαγωγός dicitur: & paedagogus doctus dicitur. vnde etiam disciplina morum ordinata correptio, & castigatio dicitur.